

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Gruppo I°/70% - Autorizzazione DCSP/I/1/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991
 Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978 - Poštni t/rn 11234499
 Poduredništvo: 34133 Trst - Trieste - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Evropa včeraj in danes

Pred časom je senator Cossiga označil italijansko Republiko v njeni povojni zgodovini kot »Državo z omenjeno suverenostjo«. S to izjavo je hotel povedati, da je ves povojni čas, z viškom v najbolj napetih letih hladne vojne in vse do padca berlinskega zidu, bila Italija kot država omejena v vseh svojih glavnih odločitvah in politično - ekonomskih smernicah. To pomeni, da so vodilne sile pakta Nato (beri ZDA) v bistvu usiljevale, deloma izrecno, predvsem pa podtalno (preko tajnih služb), določena obnašanja in določene odločitve. Cilj tega načrta je bil seveda zaustaviti prodor komunizma iz Vzhodne Evrope.

Branje italijanske povojne zgodovine v tej luči lahko nudi prepričljive odgovore mnogim vprašanjem polpretekle zgodovine in tudi naše sedanosti. V tem pogledu smo mi kot manjšina namreč ves čas med dvema ognjema: rdeča nevarnost na eni strani, na drugi pa Gladio, tajne službe, prostozidarske lože, črni terorizem, za katerimi so po vsej verjetnosti stale uradne ali neuradne sile ZDA, ki so hotele na nedemokratičen način rešiti demokracijo. V tej luči je lahko razumeti tudi brezbriznost italijanske politike do vprašanja slovenske manjšine, ki je v očeh zahodnih sil brez dvoma predstavljala rdeči Vzhod.

Danes so se stvari obrnile. Prej se je Zahod branil pred nevarnostjo prodora revolucionarnih režimskih idej z Vzhoda; danes pa predstavlja nevarnost prodor kapitala in miselnih vzorcev zahodnih ekonomskih sil na Vzhod, ki je postal v tem smislu zelo privlačen plen. Zopet smo med dvema ognjema...

Čeprav se zdi, da se Italija počasi otreša jarma ameriške politično - ekonomske nadvlade (glej odločno pozicijo glede Somalije), ne kaže še posebne odprtosti do rešitve statusa slovenske manjšine na tej strateški točki evropske celine, ki pa prav gotovo ni samo kraj boja med različnimi interesi, ampak tudi in predvsem kraj srečanja dveh različnih kultur. Če se ob meji ne vname ogenj medsebojne ljubezni, ampak samo ogenj idej in denarja, potem je povsem umevno, da se gradi sistem, kjer smo vsi enakopravni in svobodni, nekateri pa so enakopravnejši in svobodnejši od drugih (novi razizem docet).

V takem družbenem redu pa je »skupni dom« nove Evrope le iluzija, prosti trg pa ojačevalec različnih vrst ilegalnosti. Skupni dom različnih narodov in kultur je velika vrednota, ki se je ne more graditi samo s pisnimi konvencijami. Odnos namreč ni pogodba, ampak ljubezen, ki je odprta in ustvarjalna. Pustimo ji, da se lahko uresniči.

Damjan Hlede

Slovenija naj se odločneje zavzame za...

Slovenska skupnost je 14. julija izročila slovenskemu zunanjemu ministru Lojzetu Peterletu spomenico o temeljnih dramatičnih vprašanjih, s katerimi se ta čas spopadajo Slovenci v Italiji, da bi dosegli dejansko enakopravnost in ustvarili pogoje za plodnejše sožitje. V ospredju je problematika volilnih reform, ki manjšini odvzemajo možnosti za prisotnost v izvoljenih predstavniških telesih, kar podkrepuje zahtevo po zajamčenem zastopstvu. V spomenici pa se obravnavajo še vprašanja zaščitnega zakona, televizijskih sporedov v slovenščini, novih napadov na slovenski jezik in pogajanj med Slovenijo in Italijo. Slovenci v Italiji doživljajo »tiho«, a pogubno asimilacijo, zlasti v občini Trst pa je mogoče govoriti o pravem »etničnem čiščenju« v kulturnem smislu.

Zaradi odpravljanja slovenskih izvoljenih predstavnikov, ki se kaže tudi v tem, da je edina slovenska stranka, Slovenska skupnost, zaradi krivičnih volilnih zakonov po več desetletjih izginila iz deželnega sveta

Furlanije-Juljske krajine in iz tržaškega ter goriškega pokrajinskega sveta, in zaradi dejstva, da italijanske oblasti kljub obljubam do danes niso sprejele slovenskega manjšinskega zastopstva v okviru priprav in izvajanj italijansko-slovenskih razgovorov na diplomatski ravni, se manjšajo možnosti za dialog med slovensko manjšino in oblastmi, saj v Rimu žal ni pozornih sogovornikov.

Zato je Slovenska skupnost na zasedanju svojega deželnega sveta v Doberdolu 12. julija sklenila, da s posebno spomenico opozori širšo, tudi mednarodno, javnost na nezavidljiv položaj Slovencev v Italiji. Spomenico sta deželni tajnik SSK Ivo Jevnikar in tržaški strankin pokrajinski tajnik Martin Breclj izročila zunanjemu ministru Republike Slovenije L. Peterletu z željo, da bi tudi slovenska vlada in diplomacija opozorili oblasti Republike Italije na obveznosti, ki jih imajo do slovenske manjšine, in na primernost vzpostaviti plodnega in odprtega dialoga

V vladi imamo tehnike in ne več politikov. In...?

Razvoj sodnijske raziskave »čiste roke« nam je kot prvo posledico prinesel »novost« v vladi. Osumljene in neosumljene politike (od Craxija do Andreottija) smo z novimi volilnim zakonom spravili v kot. Ti politiki so vedrili po svoje ali bolje rečeno zase in za svojo stranko vsa ta leta v vladi, parlamentu, senatu, v večjih ali manjših državnih ustanovah in bankah.

Proč z njimi! To geslo odmeva od Turina do Palerma. Ali tudi: Naj vrnejo, kar so ukradli (od našega denarja) in naj zapustijo za vedno javne službe!

Predsednik vlade Ciampi nam je dal novo vlado, ki jo sestavljajo bančniki, profesorji in ekonomisti, takoiimenovani tehniki. Slednji naj bi izboljšali finančni položaj države. Toda, če jih primerjamo s prejšnjimi ministri, niso prinesli nič novega ali boljšega; nasprotno: državni primanjkljaj se je še povečal. Ministri pa kot vedno dajejo svoje »klasične« obljube. Tako minister Gallo obljublja za leto 1994 znižanje za eno točko davčnega pritiska, minister Savona pa obljublja trgovcem odpravo »minimum tax«, kar povečuje obveznosti v davčni prijavi.

Toda videli bomo v septembru. Današnja vlada mrzlično išče denar na desno in na levo, zagrabila je v dve veliki razpoložljivi zalogi: davki in privatne ustanove za izboljšanje pokojnin.

Vlado namreč tarejo vedno večje skrbi: narašča državni primanjkljaj in seveda dolg; še neukinjene državne ustanove (in jih ni malo) »proizvajajo« vsako leto na desetine tisočev milijard dolga.

Kako ustaviti to skrajno nevarno

pot, kako pomiriti državljane? Ministri so si izmislili prodajo državnih nepremičnin ali privatizacije. Vendar smo še na ravni obljub, saj še niso prodali niti ene opeke.

Kot rečeno, se je vlada usmerila v dve zalogi: kritje dolga z davki in s krajo zaloge denarja, ki ga imajo zasebne ustanove za izboljšanje pokojnin. Toda to ni samo kraja, je obenem odprava investicij in udejanjenje novih delovnih mest in novih stanovanj, kar bi omogočila ta zaloga, a si ga je država na nepošten način prisvojila.

Postavka: davki. Tu registriramo porast, neverjetni prirastek za 76%.

Naj plešemo od veselja? Toliko bo dobila država letos od davčnih prijav!

Ne moremo se veseliti, če pomislimo, da država krade privatnim podjetnim ustanovam (torej podjetnim državljanom) in tako izmika denar za nove investicije. Drugič kot državljani pridno plačujemo davke (pred kratkim smo napisali, da delamo za državo od 1. januarja do 28. julija), ki pa rastejo iz leta v leto. Ne pozabimo letošnje davčne prijave! Katera številka je bolj zasovražena od številke 740?

In navsezadnje kaj dosežemo s plačevanjem davkov? Gotovo ne znižamo državnega dolga (vsak novorojenec ima že 30 milijonov dolga), temveč omogočamo vladi povečano politično-birokratsko izkoriščanje, kar je v škodo celotne skupnosti. Torej ne znižamo pošastnega dolga, ampak ostajamo vedno pri istem, celo s težnjo k povečanju. Državni dolg stalno raste in s tako naglico, da ga nobena sila ne more ustaviti.

Žalostni zaključek: čim več davkov plačujemo, tembolj izročamo naše težko pridobljene zaslužke javnemu državnemu razsipanju.

Prišli smo do tega, da nas ne ga-

nejo več takele obljube vlade: bomo znižali državne stroške in ne bomo povišali davkov.

Ta pesem je stara že dvajset let in ponavljale so jo vse prejšnje vlade.

Gospodje ministri, dovolite nam, da dvomimo v vaše obljube. Ostane pa vedno up, da bodo to nezaupanje demantirala pozitivna dejstva. Vsakakor poletno sonce ni zmanjšalo dejavnosti naših možganov! - n

Ne dopustimo, da politika trguje z ljudmi

Sarajevski nadškof Vinko Puljič je na vso svetovno javnost naslovil pismo o tragičnih dogodkih v BiH. Ko omenja te tragične dogodke, piše: »Trpljenje je ogromno in raste iz dneva v dan. Politika se ne ustavi pred nikakršnim sredstvom, da doseže svoj cilj, ki je dostikrat različen od onega proglašene v javnosti. Sredstva javnega obveščanja so s svojim hujskanjem skrivna zla.« Potem nadaljuje: »V božjem imenu prosim mogočnike: ustvarite take pogoje, da bodo ljudje lahko sami izbirali, kje želijo živeti. Ne silimo jih z ognjem in orožjem, da zapuščajo svoje domove.«

Pohvali svoje duhovnike: »Zahvaljujem se Bogu za vas, bratje mašniki, da ste me poslušali in ostali z ljudstvom v skladu z vašim poslanstvom.«

In zaključni: »Ne dovolimo, da politika trguje z ljudmi. Naj ta moj glas doseže vse tiste, ki odločajo.«

Tisti, ki odločajo, so se sestali v Ženevi in vse kaže, da so potrdili kravjo kupčijo, to se pravi, da se BiH razdeli po etničnem načelu, četudi so nekateri diplomati, med njimi tudi Andreatta, zatrdili, da etničnega načela za Bosno ne sprejmejo. Toda škof Puljič pravi: Politika eno javno izjavlja, drugače pa dela. K.H.

Otroški svet, nepogojen in prost pregrad, ki jih odrasel nosi v sebi, zna dobiti v naravi tisto veselje in sproščenost, ki si ju odrasli človek pridobi z večjim trudom.

Nadškof Alojzij Ambrožič v spomin na Ljubko Šorli

Kanadski list The Catholic Register je 3. VII. 1993 objavil zapis z naslovom *Death of a friend*, v katerem se torontski nadškof dr. Alojzij Ambrožič spominja Ljubke Šorli Bratuž. Besedilo objavljamo v prevodu.

Ljubka Šorli z učenci med snemanjem radijske oddaje (1975)

Ena mojih muk v osnovnošolskih dneh je bilo memoriranje poezije. Tudi vse ostalo ni bilo zabavno, razen iger, poti v šolo in nazaj in pa izrednega učitelja v petem razredu. Med imeni, ki so mi ostala v spominu, je bilo ime Ljubke Šorli: njene pesmi sem razumel z lahkoto in celo bolje, ker so bile kratke.

Leta kasneje sem jo srečal, ne da bi sprva vedel, kdo je. Srečal sem njenega sina na Katoliškem inštitutu v Parizu, kjer sem se skušal učiti francoščino. Hodil sem okrog po svoje, nisem pisal domačih nalog, pač pa sem bral Alberta Camusa, detektivke in dnevne časopise ter hodil v kino. Bil je nekaj let mlajši od mene in me je povabil, naj obiščem njegov dom v Gorici, prav na meji s tedaj močno in trdno komunistično Jugoslavijo. Ko sem se vračal iz Pariza v Rim, sem se nepričakovano oglašil pri njem in si tako nenameroma pridobil širok krog prijateljstva, ki traja še danes. Spoznal sem njegovo mater, na videz krhko gospo, z nasmehom, ki je bil obenem prijeten in zadržan, učiteljico na tamkajšnji slovenski osnovni šoli, izvrstno kuharico, pozorno in diskretno gostiteljico, zanimivo in dobrohotno sobesednico. Ne bi mogel reči, koliko obiskov je bilo treba, preden sem se zavedel, da je ona tista pesnica, ki sem se jo v zgodnjih letih učil na pamet. Gorica je postala redna postaja, enkrat ali dvakrat na leto v času mojih študijev v Rimu, zdaj pa skoraj vsakokrat, ko obiščem Evropo.

Redkokdaj je govorila o sebi. Iz tega, kar so mi drugi o njej govorili in kar je ob priliki sama mimogrede omenjala, sem začel spoznavati, kdo je. Rodila se je malo pred prvo svetovno vojno in je odraščala v delu Slovenije, ki je po vojni prišel pod italijansko oblast. V svojem bistvu katoličanka je globoko cenila naravne lepote svoje rodne doline. Njene pesmi izražajo nenavaden čut za harmonijo med Kristusom in naravo, ki jo obdaja. *Divine Milieu* Teilharda de Chardina bi je ne bil presenetil. Poročila se je v zgodnjih 30. letih; njen mož je bil skladatelj, učitelj glabe in pevovodja cerkvenega zbora. Goriška nadškofija ga je postavila za

nadzornika glasbe in petja v svojih slovenskih župnijah. Bil je vsekakor trn v peti krajevnim fašistom, ki so imeli namen pokrajino poitalijančiti. Nekaj dni po Božiču 1936 so ga prisilili, da je izpil strupeno stropno olje; umrl je v nekaj tednih. Ob pomoči svoje matere je vdova potem skrbela za svoja dva mala otroka, lotič se kakršnega koli dela. Toda ker je ostala, kar je bila, je fašisti niso pozabili. Aprila 1943 so jo zaprli in jo večkrat mučili, da bi bila prisiljena priznati stvari, ki jih še slutila ni. Izpuščena je bila po kapitulaciji Italije septembra istega leta. Po vojni se je usposobila za učiteljski poklic, poučevala je na osnovni šoli, izdajala otroške publikacije in še naprej pisala pesmi.

Bolj ko sem jo spoznaval, bolj me je prevzemala njena samoumevna, rezervirana in obenem globoko preizkušena vera. Njena telesna krhkost in gosposka zadržanost sta se vselej družili z zelo občutljivo žensko nežnostjo. Kar je bilo manj očitno, a je vendarle omogočalo njeno občutljivost in milino, sta bili njena moč in odpornost. Ko sem zvedel, kaj se je godilo z njo v fašističnem zaporu in kako je telesno trpljenje in ponižanje nista uklonila, sem spoznal njeno veliko notranjo moč. Nikoli se ni pritoževala, nikoli ni razkladala svojih ran, nikoli ni bila maščevalna ali zagrenjena, čeprav se ji je celo življenje ponavljalo hud glavobol kot posledica mučenja. Ko je zaprosila po vojno italijansko oblast za pokojnino kot vdova po žrtvi fašizma in tudi sama žrtev, je bila njena prošnja zavržena - to se je zgodilo približno v istem času, ko je Rachele Mussolini prejela svojo pokojnino kot vdova po italijanskem duceju.

V zgodnjem maju sem prejel žalostno novico, da je umrla zadnji dan aprila. Bilo mi je zelo hudo: ne bom je več srečal na tej strani, do moje lastne smrti. Zelo rad bi bil »muha na steni«, ko se je srečala s svojim Vstalim Gospodom. Moralo je biti neskončno veselo in, prepričan sem, veličastno snidenje dveh globoko ljubljenih in ljubečih prijateljev. Naj počiva v miru.

Obnovljena cerkev v Ospu

Gospod Rado Čuk, župnik v Predloki, je v nedeljo, 4. t.m., pripravil lepo slovesnost ob prenovljeni cerkvi v Ospu. Šest duhovnikov je sodelovalo z dekanom g. Cvetkom Valičem. Škofov vikar g. Franc Vončina iz Trsta in g. Franc Zlobec sta čestitala za opravljeno delo, posebno g. Zlobec se je hvaležno spomnil let, ko je še on upravljal to vas.

Moral se je najti animator, ki naj bi od blizu in daleč razgibal ljudi, da si zavijajo rokave in se lotijo skoro podirajoče se cerkve. To je bil magister g. Lojze Milharčič, z nekaj sobraty in nekaj zanosnimi domačimi. Nesporo pravico do priznanja pa ima tudi g. Ančka Kofol (mežnarica): ona je neutrudno pritiskala na odgovornost za težko stanje cerkve. Sezidana pred 150 leti, se je zadnje čase nevarno nagnila za 30 cm. Tako so gospod Milharčič in sobratje slekli svojo duhovniško obleko, se udingali v težaško delo ter s krampom v roki kopali v globino 10 metrov, da so podprli cerkev z novimi betonskimi temelji. Pod stropom so vidne debele jeklene vrvi v ohrambo, da bi se strehe ne sesule. Pod vodstvom strokovnjakov je delo trajalo nekaj let, zahtevalo veliko poguma ob skromni denarni podpori.

Pevci iz Predloke so v začetku maše zapeli Ti si Peter skala. Mojstrsko jih je vodil g. Rado Čuk, o katerem smo slišali, da pripravlja knjigo o zgodovini in restavratorskih delih osapske cerkve. Župan g. Danilo Vodopivec je v pozdravnem nagovoru podal kratek obračun o splošnem naporu vseh, ki so nosili težo odgovornosti. Mimogrede je omenil anekdoto, ko se mu je predstavil mož, v klišeu zidarskega delavca, popackan od cementa, ter ga vprašal, pri katerem podjetju je že delal? Pa mu mož odgovori: »Moje je veliko in precej posebno podjetje, sem namreč škofijski ekonom v Kopru!« V nabiti cerkvi se je človek vprašal, od kod se je nabralo toliko mladih. Ljubezen celotne ekipe delavcev pri obnovi cerkve je nov dokaz evangeljskih besed: »da človek ne živi samo od kruha...«. Potreben mu je kraj, kjer lahko odloži svoje breme, ko v preizkušnjah ne vidi izhoda...

Notranjščina je prepletkana v belo, le prezbiterij ni spremenjen. Skupno s kamnitimi kapiteli odkriva umetniške vrvine prejšnjih mojstrov. Razumljivo, da je bila cerkev zaščitena pod spomeniškim varstvom.

Z lepo potezo so prireditelji ob koncu slovesnosti nagradili skromno g. Ančko, ki je vsa leta tiho in neopazno skrbela za cerkev. Sledile so še druge nagrade, a največja nagrada je njihova zavest, da so iz razsula rešili svojo drago domačo cerkev. Veliko vrzel stalnega duhovnika je zapolnil g. Franc Stritar, župnik v Škofijah, ki je v starem župnišču ob nedeljah in praznikih maševal. Pevovodkinji g. Dalki Šturman pa so se ob mikrofону kresale misli hvaležnosti za srečen razvoj dogodkov, ko je državna meja odtrgala Mačkolje od župne cerkve v Ospu, pa do današnjega slavja, ko bo spet zaživelo farno občestvo v obnovljeni cerkvi.

Veseli živ-žav zadovoljstva se je zunaj cerkve razpotegnil tja do večera.

F.V.

ŽIVIMO S CERKVIJO!

Sv. Marija Magdalena (Magda, Majda)

22. julija

Ko govorimo o Mariji Magdaleni, navadno imamo pred očmi eno samo osebo. Od sedmega stoletja je namreč zahodna Cerkev v svojem izročilu, v liturgiji, v legendah, v umetnosti in ljudski pobožnosti istila z Marijo Magdaleno (Marijo iz Magdale) Marijo iz Betanije (Lazarjevo in Martino sestro) ter brezimno grešnico, ki je Jezusu v farizejevi hiši mazilila noge (Lk 7, 37...). Danes pa je na splošno sprejeto, da evangeliji govorijo o treh osebah. Seveda je na ta način v cerkvenih koledarjih postavljena v ozadje Marija iz Betanije, ker imamo god sv. Marije Magdalene 22. julija, praznik sv. Marte pa 29. julija.

Evangeliji nam zelo jasno povedo, da je Marija Magdalena spadala k ženam v Jezusovem spremstvu, ki so spremljale Jezusa in njegove učence in jim skrbele za hrano in počitek. Nekateri teh žena so ostale zveste Jezusu do konca, tudi do križa, ko so

ga učenci zapustili. Marija Magdalena se imenuje v krogu teh žena vedno na prvem mestu. Bila je priča Jezusove smrti in Jezusovega pogreba ter ena prvih žena, ki so na velikonosno jutro prišle h grobu.

Evangelist nam Marijo Magdaleno prikaže kot ženo, ki jo je od smrti vstali Jezus poklical, da sporočilo o njegovem vstajenju naznani apostolom. »Stopi k mojim bratom in jim reci: Grem k svojemu Očetu, k svojemu Bogu in vašemu Bogu« (Jn 20, 11-18).

O Mariji iz Betanije in o njeni sestri Marti nam evangelisti kar veliko poročajo. A Marija, skromna in tiha, je po krivici pozabljen svetnica. Na praznik svete Marte beremo pri maši: »Marta, Marta, skrbi in vznemirja te mnogo skrbi, a le eno je potrebno. Marija si je izvolila najboljši del, ki ji ga nihče ne bo vzel« (Lk 10, 41-42).

I.šk.

Kaj pišejo drugi

Verska zavest modernega človeka

V Moskvi je pred kratkim izšla prva knjiga iz zbirke *Verska zavest modernega človeka*. Skupno jo izdajata Sklad »Russia cristiana« iz Milana in Moskovski filozofski sklad. V omenjeni zbirki bodo izšla dela nekaterih najpomembnejših sodobnih krščanskih mislecev, De Lubaca, Spaemanna, Guardinija, Giussanija itd. Zbirki na pot je krajšo uvodno besedo napisal Julij Šrejder. Objavlja jo revija »L'altra Europa« (1993/1).

Šrejderjev pogled na sedanji duhovni položaj v Evropi je zelo črnogled. Na eni strani vidi kompromitirane ideologije, na drugi »brezmejni skepticizem«, na eni strani mali-kovalsko usuznjenost partiji, na drugi divjo tržno ekonomijo. Kriza post-komunizma izhaja po njegovem mnenju iz napačnega umevanja svobode. Prej zatirani človek teži k temu, da svobodo razume kot osvoboditev od prisile, in ne kot možnost, ki je dana človeku, da lahko živi v skladu s človeško naravo in najvišjim smislom življenja.

Demokracija je po Šrejderjevem mnenju možna le na podlagi ljubezni do Boga. Laični humanizem proglašaja ljubezen do človeka, ki pa je brez Boga enostranska. Zgodovina nas uči, nadaljuje avtor, da če dobri nameni nimajo trdnih ontoloških temeljev, se zlahka sprevržejo v svoje nasprotje in privedejo do neslutnih in stranskih posledic. Politika niso samo pravila igre, ekonomija ne sme biti samo zakon trga. Vladimir Solovjev pravi, je jasno pokazal, da je »avtonomija zemeljskih stvarnosti«, ki vsako posamezno področje človekovega udejstvovanja trga od Boga, delo Antikrista.

Seveda, demokracije si ne morejo lastiti samo verujoči. Svoboda vesti mora ostati neodhodni temelj sožitja. Toda avtor ostaja kljub temu prepričan, da mora biti tudi laična družba na neki način zasidrana v nekem višjem vrednostnem svetu. V

nasprotnem primeru se demokracija nujno spremeni v neizprosno boj vseh proti vsem. Če torej že ne gre za to, da bi krščanski pogled na svet ljudem vsiljevali, pa se zdi Juliju Šrejderju neobhodno potrebno vsaj to, da bi kristjani čimveč ljudi seznanili z nepopačeno podobo krščanskega oznanila. In to je tudi namen knjižne zbirke v ruskem jeziku, o kateri smo uvodoma že spregovorili.

Šrejderjeva analiza na zelo zgoščen način jasno izpostavlja nekatera temeljna nasprotja med sodobnim svetom in krščanstvom. Temeljna dilema se glasi: ali humanizem brez Boga ali krščanski humanizem. Vprašanje pa je, ali je sploh možen humanizem brez Boga. Šrejder - in z njim mnogi veliki krščanski misleci našega časa (Dostojevski, De Lubac, Ratzinger) - meni, da ni.

T.S.

Romarji, srečno pot

V četrtek odpotuje skupina, ki se je prigrasila za izlet-romanje s Katoliškim glasom v Pariz in okolico. Skupino vodi dr. Jožko Markuža, organizacijo pa ima v rokah goriška agencija IOT. Udeležencev je 41.

V nedeljo, 25. julija, se začne goriško romanje bolnikov in zdravih v Lurd, ki ga organizira UNITALSI. Trajalo bo en teden in ga bo spremljal g. nadškof Bommarco. Slovenski udeleženci bodo v Lurdu imeli tudi svoje lastne pobožnosti, ker jih bo spremljal msgr. Fr. Močnik.

Vsem: Srečno pot!

Največja skušnjava, ki tare današnjega človeka, je morda ta, da ne misli več na Boga, na Boga Stvarnika, na Boga Odrašenika, da ga pozablja in izključuje iz javnega, socialnega, osebnega in mednarodnega življenja. Da živi, kakor da bi Bog ne obstajal.

Janez Pavel II.

Nekateri pač odhajajo, drugi pa ostajajo

Slovenskim politikom prva polovica julija še ni prinesla počitnic. V sicer vremensko dovolj prijaznem začetku poletja so jih bolj kot sonce grele razne »zaostale« in »nove« zadeve. Pravosodni minister Miha Kozinc je skupaj s sedanjo slovensko koalicijo preživel burjo državnozbornske nezaupnice in bo, kot kaže, vsaj še nekaj časa (do konca te koalicije?) ostal na svojem položaju. Poznavalci razmer trdijo, da bi v nekaterih parlamentarno »polnoletnejših« državah od slovenske (npr. v Nemčiji) tako obtoženi državni funkcionar pač odstopil, pri nas pa so stvari nekoliko drugačne. Spomnimo se le znanega »načelnega« ravnanja ministrov demokratske stranke ob rušenju Peterletove vlade, ki so delovali proti njemu, ob tem pa mirno ostajali na svojih stolčkih. Prav poslanci te stranke so bili ob postopku Kozinčeve nezaupnice najbolj glasni, in to ne proti ministru ali njegovi stranki, pač pa seveda proti njihovim običajni priljubljeni tarči: krščanskim demokratom. Ob tem je vodja poslanskega kluba krščanskih demokratov Nace Polajnar postavil zelo zanimivo vprašanje: zakaj člani

demokratske stranke niso sporožili vprašanja Kozinčevega odstopa že v času njegovega ministruvanja v prvi Drnovškovi vladi, v kateri so, kot vemo, bili, krščanski demokrati pa ne.

Če je bil prvi teden julija v znaku Kozinčevega ostajanja, je bil drugi nedvomno v znaku dokončnega odhoda s slovenskega odra ene najtemnejših figur zadnjih petdesetih let: Ivana Mačka-Matije. Kot še nekateri njemu podobni pred njim je svojo krivdo in opravičilo žrtvam odnesel s seboj v grob. Razni prebarvani in neprebarvani dediči komunistične partije in njene »Stasi« - OZNE, ki lepo podpisujejo osmrtnice podobnim »zaslužnim tovarišem in tovarišicam«, pa lepo skrbijo, da se tistim še živim med njimi ni treba bati, da bi se jim primerilo kaj podobnega. Najbrž bomo kmalu videli, ali bo odhod Naceta Polajnarja s predsedstva komisije za preiskavo medvojnih in povojnih komunističnih zločinov in njegova zamenjava z dr. Jožetom Pučnikom ter preobrazba te komisije v preiskovalno dejansko »imuniteto« zgoraj omenjenih kaj omajala, ali pa morda še okrepila. Kako so delovali »v

korist« slovenskega naroda pa med drugim priča tudi na novo blagoslovljeni spomenik njihovim žrtvam ob farni cerkvi v Vidmu-Dobrepolje, na katerem so imena skoraj 300 ljudi, za Dobrepoljce ogromnega, za Slovence pa samo manjšega dela grozljivega krvnega davka boljševislični revoluciji.

Skupni imenovalec suma odgovornosti za kazniva dejanja je tokrat povezal bivšega »odhajajočega« šefa Varnostno informacijske službe Janeza Siršeta (za njegovo delovanje v času, ko je bil minister za turizem) in »ostajajočega« državnega svetnika Danila Kovačiča, ki se včasih sklicuje na svojo poslansko imuniteto, včasih pa tudi ne. Do nadaljnega najbrž »ostaja« ministrica za delo Jožica Puhar, članica »socialdemokratskih prenoviteljev«, ki so, kot se spomnimo, v zadnji predvolilni kampanji svoj volilni golaž zabelili z znanstvenofantastično obljubo »100.000 novih delovnih mest«. Ministrica se je vprašanje brezposelnih očitno namenila rešiti tako, da bi jim več kot prepolovila odpovedne roke in že tako dovolj bedne denarne podpore. **Andrej Vovko**

Ameriška pomoč Somaliji: petrolej Humanitarna pomoč je le pretveza

Somalija zavzema že od zdavnaj silno važno strateško mesto v takomenovanem Afriškem rogu: idealna točka za kontrolo petrolejske poti, mimo vozi namreč nešteto ladij; med temi tiste, ki prevažajo z Vzhoda »črno zlato«. Prav zaradi petroleja moramo tesno povezati veliko »zanimanje« ZDA za dve deželi, in torej njen poseg v Iraku in Somaliji. Ti dve državi povezuje: pot od Perzijskega zaliva do Somalije.

V tem smislu povezujemo oba napada ameriške vojske: na Saddama (katerega so ZDA nekoč vsestransko podpirale, ko jim je bil potreben) in sedaj na Aidida v Somaliji, katerega so tudi pred časom podpirale. Sedaj sta za Ameriko smrtna sovražnika, ker ne plešeta, kakor Amerika svira.

Za Somalijo lahko trdimo, da je sedanja najvažnejša strateška točka celotne zemeljske oble.

Dodati moramo še zadnja odkritja nadvse bogatih petrolejskih vrelcev prav v Rdečem morju. Sedaj so Združeni narodi postali policaj sveta, v ozadju pa so Amerika in veliki interesi.

Ista velesila pa zatrjuje, da je brez moči pred tragedijo v BiH, poklicana pa je, da poseže v somalske razmere.

V preteklosti je skušal kontrolirati Somalijo Menghistu, abesinski trinog, po naročilu Brežneva. Še danes so npr. vidne posledice bombardiranja Massaua v Eritreji, ki so ga izvedli ruske ladje in kubanski vojaki.

Najvažnejši strateški del je severna Somalija, saj se nahaja prav nasproti ožine Ban el Mandeba, kontrolna točka popkovine, ki povezuje Perzijski zaliv z Zahodom preko Sueškega prekopa. Brežnev je bil na tem, da bi se polastil te kontrole ravno s pomočjo Menghistuja, a stvari so dobile drugačen zasuk: Eritreja je postala svobodna, Menghistu je moral zbežati, v Somaliji je terorizirala gverila Siad Barreja in proti njegovi vojski je odprla nova

temna obzorja, kar je spremenilo stanje somalskega ljudstva v tragedijo. Trinoga Barreja so najbolj podpirali italijanski socialisti s Craxijem na čelu, čeravno so vedeli, kaj se skriva za njim.

Padel je bipolarizem s tem, da se je zrušil komunistični sistem v Rusiji, sedaj je nastala neka praznina. Saudska Arabija mora skrbeti tudi za svoj naftovod, po katerem se prelija 90% saudskega petroleja. Naj se pretrga vez v Perzijskem zalivu, pa se še bolj dvignejo delnice Somalije.

Pred dnevi je ameriška vojska zasedla mesto Boosaaso v severnem delu Somalije. Če bi pogledali zemljevid, bi takoj opazili, da je prav to mesto pred Adenskim zalivom. To pristanišče je še važnejše, če je res, da so v neposredni bližini izredno bogati vrelci petroleja.

Sicer se vsakdo zaveda, da je za Ameriko Perzijski zaliv zelo negotova točka, kljub napadu na Saddama, negotovo je zadržanje Perzije, Irak pa še ne more prosto prodajati svojega petroleja.

In tako čedalje bolj izstopa važnost Somalije.

Iz tega nam je jasno, zakaj je šla ameriška vojska v Somalijo. Pomoč lačnim ali »dajanje upanja« je le zunanja pretveza, če hočemo potegavščina za naivne ljudi, če jih je še kaj. Vso zadevo pokrivajo Združeni narodi Butrosa Galija, Egipčana po rodu. In vse to naj bi bilo zgled ali primer »normalizacije« za vso Afriko.

To je ameriški »red« ali ameriški »mir«.

Novi zvonovi v Rodiku

Po 52 letih bodo v Rodiku zopet zapeli trije zvonovi.

Z veseljem vabimo na slovesnost blagoslovitve, ki bo na opasilo, 25. julija ob 10. uri.

Volilna reforma in prenova DC

Italija je še vedno v polnem političnem vrenju. Glavna pozornost kljub novonastalim problemom je usmerjena na reformo volilnega sistema za volitve senatorjev in poslancev. Kot znano, močno prevladuje težnja, da se tudi za volitve parlamenta uvede večinski volilni sistem. Poleg zadevnega referendumskega izida v to usmeritev sili tudi razkritje obsežnega podkupniškega sistema, ki so ga uveljavile politične stranke. Večinski sistem naj bi zmanjšal vlogo strank in omogočil oblikovanje trdnih večin pri vodenju krajevnih in drugih javnih ustanov.

Kako naj bi po novem izvolili poslansko zbornico. Država bo razdeljena na 26 volilnih enot. V vsaki enoti bodo tri četrtine dodeljenih poslancev volilci izvolili v uninominalnih okrožjih, in to v enem samem volilnem krogu. Vsaka stranka ali zaveznitvo strank bo torej predlagalo enega samega kandidata v okrožju. Izvoljen bo tisti, ki bo prejel največ glasov. Ostalo četrtino poslancev pa bodo volilci izbrali s preferenčnim glasom za enega izmed kandidatov liste, za katero bodo glasovali z ločeno glasovnico. Pri tej delitvi poslanskih mest bodo lahko sodelovale le stranke, ki bodo v vsedravnem merilu dosegle vsaj 4% veljavnih glasov.

Prav tako bo 75% senatorjev izvoljenih v uninominalnih okrožjih, 25% pa s preferenčnim sistemom.

Toliko o volitvah poslancev in senatorjev na splošno. Vprašanje zase je, kako narodnim manjšinam zagotoviti zastopstvo v okviru novega volilnega sistema. Danih je bilo več predlogov, a večina poslancev in senatorjev nima posluha za upravičene zahteve manjšin. Če je italijanski parlament pripravljen z ustavnim zakonom zagotoviti zastopstvo 20 poslancev italijanskih izseljencev v raznih delih sveta, zakaj ne bi enako ravnal do narodnih manjšin? Na strankarskem področju beleži-

mo živahne razprave in v nekem smislu tudi priprave za odločen korak, ki naj bi ga napravila stranka tudi formalno. To stališče najbolj vneto zagovarja vidna strankina osebnost Rosa Bindi iz Veneta. Po njenem prepričanju je treba razpustiti sedanjo DC in istočasno ustanoviti novo stranko, ki naj se poteguje za zupanje italijanskih katoličanov in drugih demokratov. Ta nova stranka naj bi se imenovala Ljudska stranka.

Vsedravnaj tajnik DC Martinazzo li se v bistvu sicer strinja, da je treba stranko temeljito preurediti, a je bolj za postopne korake. Konec julija naj bi potekalo vsedravnaj organizacijsko zborovanje stranke, na katerem bi sprejeli temeljne smernice za preobrazbo stranke. **a.t.**

Mednarodno združenje za zaščito ogroženih jezikov in kultur

Mednarodno združenje za zaščito ogroženih jezikov in kultur - AIDLCM -, ki se že četrto stoletje zavzema za jezikovne in kulturne pravice ogroženih skupnosti, bo imelo letos svoj kongres v Poljčah pri Begunjah v Sloveniji. Kongres bo potekal od 29. julija do 1. avgusta v Republiškem centru pod pokroviteljstvom Sekretariata za Slovence po svetu in slovenskega PEN kluba. Kot je bila doslej navada, so tudi tokrat poleg članov Združenja vabljeni predstavniki tako imenovanih manjšin, prijatelji in vsakdo, komur je pri srcu vprašanje obvarovanja jezikovnih identitet.

Tokrat bo tema kongresa Za novo jezikovno etiko v Evropi, o kateri bo spregovoril predsednik Združenja prof. Jordi Costa, s tem v zvezi pa bo niz poročil o sedanjem položaju raznih jezikovnih skupnosti. K temu delu srečanja so vabljeni s 15 minutnim referatom seveda tudi nečlani Združenja.

V svojih prizadevanjih je Mednarodno združenje zborovalo tudi v Celovcu, Trstu in v Beneški Sloveniji, zato je slovenski javnosti dobro znano, odločilo pa se je, da bo imelo letos svoj kongres v slovenski državi, zato da s svojim moralnim ugledom potrdi reševanje manjšinskega vprašanja v Sloveniji.

Stroške potovanja in bivanja poravnava vsakdo, član ali nečlan, sam. Za dodatne informacije sta na razpolaga dva naslova. V Sloveniji: Stane Stanič, Cigaletova 5, Ljubljana, telefon in fax 061.126.158. V Trstu: Boris Pahor, Salita Contovello 23, telefon: 40.422.082 in 40.425.048.

Paul Lefin
Generalni tajnik

»Piccolo« o Brižinskih spomenikih

V ponedeljek, 19. julija, je v tržaškem italijanskem dnevniku »Il Piccolo« izšel izpod peresa znanega publicista Paola Parovela članek o Brižinskih spomenikih. Parovel navaja najnovejšo izdajo spomenikov, ki je izšla po zaslugi strokovnjakov Tineta Logarja, Janka Kosa, Igorja Grdine in Jožeta Faganela, in ki so jo predstavili tudi v Društvu slovenskih izobražencev v Trstu. V članku se Parovel dotika zgodovinskega okvira, v katerem so spomeniki nastali, značilnosti le-teh, predvsem pa je važna trditev, da so nastali istočasno s prvimi napisanimi dokumenti italijanske književnosti. Še več: Parovel pravilno ugotavlja, da sta tako slovenski kot italijanski jezik dobila dokončno obliko v 16. stoletju. Na slovenski strani sta k temu prispevala Primož Trubar in Adam Bohorič,

na italijanski pa Pietro Bembo.

Parovelov članek je dragocen prispevek k spoznavanju slovenske kulture s strani naših italijanskih someščanov. Dragocen pa je predvsem zato, ker prihaja v času splošnega zasuka na desno in naraščajočega protislovenstva, kateremu smo v naših krajih priče.

Sestal se je izvršni odbor SSO

Na sedežu v Trstu se je v sredo, 14. julija, sestal izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij in obravnaval vrsto tekočih problemov. Seji je predsedovala Marija Ferletič, prisoten je bil tudi član nadzornega odbora. Najprej je tekla beseda o odnosih z drugo krovno organizacijo, ki so v bistvu dejavni in odražajo skupno željo po ureditvi vprašanj, ki zadevajo zlasti nekatere »skupne ustanove«. Če pride mestoma do polemike, to ne pomeni, da želi SSO za vsako ceno polemizirati zaradi polemike same ali zaradi kake naprej določene in prejudicialne izbire. To sprožijo lahko konkretni primeri nesoglasja ali neenakega ocenjevanja trenutnega položaja. SSO meni, da se morajo sporne točke razčistiti in da je treba postaviti jasno usmeritev na poti razumevanja in konstruktivnega sodelovanja, to pa mora nujno temeljiti na enakopravni bazi. SSO bo v tem duhu odgovorno pomagala sooblikovati nove osnove, na katerih naj tako sodelovanje sloni in po katerih naj glavne zamejske kulturne ustanove (gledališče, glasbeno šolstvo in delovanje, šola v Benečiji itd.) nadalje razvijajo svojo dejavnost. SSO pa ne želi nositi odgovornosti za vodenje teh ustanov v preteklosti, ko pri njih ni bila soudeležena. Želi pa biti skupno s SKGZ v bodoče, na načelu enakopravnosti, v vseh ozirih aktivno in ustvarjalno soodgovorna.

Predsednica je med drugim še poročala o obisku, ki ga je delegacija Sveta slovenskih organizacij opravila pri novem predsedniku tržaške pokrajinske uprave Sardos Albertiniju. Delegacija, ki so jo sestavljali Marija Ferletič, Marij Maver in Humbert Mamolo, je predsedniku podrobno prikazala potrebe in pričakovanja Slovencev v tržaški pokrajini, posebej še njih splošno ovrednotenje in kulturno ter socialno delovanje. Izročila mu je tudi pismen dokument z glavnimi vprašanji, ki tarejo danes slovensko manjšino, in tistimi, ki so v pristojnosti pokrajinske uprave. Pri tem sta bila tudi podčrtana dostojanstvo in vloga slovenskega jezika, kar naj upošteva tudi nova pokrajinska uprava, kot se je to vedno dogajalo v preteklosti z vsaj simbolično uradno rabo na prvi seji pokrajinskega sveta. Predsednik je vse to vzel na znanje, čeprav je v glavnem vztrajal pri svojem omejitvenem tolmačenju obstoječih norm, zlasti glede rabe jezika.

Posebno pozornost je izvršni odbor SSO posvetil programu za leto 1993. Sem se uvrščajo razne publikacije, seminarji oz. zborovanja (simpoziji). Med predvidenimi publikacijami naj omenimo npr. zbirko pesmi in skladb o tolminskem punktu, nekatere kasete zgodovinsko-kulturne vsebine, jubilejno brošuro Zveze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta ob tridesetletnici ustanovitve in druge. Posebej velja zabeležiti predvideni posvet z manjšinsko-evropsko problematiko, ki bi obsegal tudi sodelovanje drugih manjšin v Italiji oz. v Evropi.

V ekipah mora biti pogovorni jezik slovenščina Občni zbor športnega združenja Olympia

V soboto, 10. julija, je v KD v Gorici bil 16. občni zbor športnega združenja Olympia. Ta visoka številka občnega zbora pomeni, da ima Olympia za sabo že dolgo dobo plodovitega športnega udejstvovanja, vedno s sedežem v Katol. domu. Sprva so bili športnikom na voljo le odkriti prostori na igrišču. Potem je bila zgrajena nova moderna telovadnica po vseh zakonskih predpisih. Na občnem zboru je predsednik dr. Mirko Špacapan v svojem poročilu povedal v tem oziru: »Naj omenim, da je prav odločen in pohvale vreden prispevek sedmih podpornih članov omogočil, da se je postavila nova telovadnica, na katero smo vsi ponosni in ki je Olympiji omogočila, da je takoj začela dosegati vzpodbudne rezultate tudi na športnih igriščih.«

Čeprav je s telovadnico Olympia rešena najhujših finančnih bremen, ta še vedno ostajajo, ker je šport v Italiji pravzaprav tudi hud finančni izdelek za društva in igralce oz. starše. Je pa tako, da je danes šport skoro obvezna dejavnost za mladino. Da bi našo mladino obdržali na poti poštenosti in tudi zdrave narodne zavesti, je eden od namenov Olympie. Ne gre le za športne dosežke in rekorde, temveč tudi za celostno vzgojo in rast mladih atletov. V tem oziru je predsednik pravilno dejal: »Š.Z. Olympia se ne strinja s politiko vključevanja italijansko govorečih atletov in trenerjev v svoje ekipe. Menimo, da mora biti v ekipah pogovorni jezik slovenščina in da je poleg športnega pomembna tudi narodnostni rezultat od enačice »slovenski atlet v slovensko društvo«. Vendar pri tem ne gre za kak nacionalizem ali še slabše za šovinizem, temveč preprosto za to, da je šport nadaljevanje vzgoje in življenja v družini. Ta pošilja otroka v slovensko šolo, če je verna k slovenski maši, naj dobi torej tudi družbo, ki bo v čim večji meri nadaljevanje domače vzgoje.

Predsednik je omenil tudi razne težave pri društvu, posebej dve: finančna sredstva in upadanje števila atletov. Prav pa je, da se vsi zavedamo, posebno še naši gospodarstveniki, da je potrebno finančno podpirati slovenski šport. Pri tem mislimo tudi na starše: Šport, atletika je ljubiteljska dejavnost, ki je država kot taka ne podpira. Na podporo samih sponzorjev tudi ni prav računati, potrebno je zato, da tudi starši po potrebi žrtvujejo za svoje otroke, ki imajo veselje do športa. Morda bi res kazalo vpeljati članarino za športna društva.

Upadanje števila atletov je združeno z demografskim upadanjem, ki je občuteno že povsod, tudi v šoli, kjer se krči število razredov. Kako temu odpomoči, bodo morali razmisliti voditelji društev. Ob tem dejstvu so se ustavili tudi trenerji v svojih posegih in pa gostje v svojih pozdravih. Med trenerji je poročal Rajko Petijan, za njim Miranda Kristančič, ki je vadila dekleta. Ta je še najbolj občutila omejeno število deklet-atletinj, saj je igrala le z osmimi oz. s šestimi igralkami. Oglasili so se še Zoran Jerončič, ki je v glavnem bil zadovoljen, pa prof. Martin Kranner za smučarsko dejavnost, K. Humar za KTD, ki je lastnik telovadnice, pa Livij Semolič za SZ Dom, Marko Lutman za ZSSDI, Ivo Rojec za ŠD Sovodnje, Hadrijan Koršič, pokrajinski tajnik SSK, ter Marjan Černic, ki

je pozdravil v imenu ŠZ Soča.

Po poročilih in pozdravih so sledile volitve novega odbora, ki bo imel naslednje člane: Mirko Špacapan, Simon Komjanc, Ivan Terpin, Giani Susič, Franko Bagon, Edi Lutman, Igor Černic, Andrej Vogrič, Martin Komjanc.

K. Humar

Pripomba:

Njega dni je Olympia začejala novo atletsko leto z mašo za atlete. Ali bi ne kazalo to znova oživiti?

Novi doktor

Prejšnji teden smo prejeli v Rupi veselo novico, da je na tržaški univerzi diplomiral z odličnim uspehom naš sovaščan Diego Pavletič. Postal je doktor biologije.

Ob tej priliki mu čestitata župnijska skupnost in zbor Rupa-Peč. Želimo mu mnogo uspehov v njegovem zanimivem poklicu in obenem mu želimo, da bi še naprej kot do sedaj rad pomagal in bogatil domače kulturno življenje.

Mednarodna družina glasbenikov v Čedadu

Od 17. julija do 1. avgusta v Čedadu poteka mednarodna poletna šola za mlade glasbenike, ki jo pripravlja Združenje YEM (Mladi evropski glasbeniki) in ESTA Italiana (Evropsko združenje glasbenih pedagogov za godala, katerega predsednik je Sir Yehudi Menuhin) pod pokroviteljstvom Delovne skupnosti Alpe-Jadran. Tečajji violine, viole, violončela in tečajji za komorno in orkestralno igro združujejo 42 mladih, starih od 13. do 17. leta, iz Slovenije, Hrvaške, Italije, Avstrije, Nemčije, Švice, Luksemburga, Japonske in Tajvana. Mednarodno družino glasbenikov vodijo priznani docenti: za violino Mathias Bogner (Švica), Igor Kuret (Italija), Pezhman Fattahi (Nemčija), Črtomir Šiškovič (Italija), Maurizio Valmarana (Italija) in Enzo Porta (Italija); študente viole poučuje Bijam Fattahi iz Nemčije; violončeliste vodita Susanne Basler (Švica) in Dan Lupu (Nemčija). Orkestralne vaje udeležencev strokovno usmerja Paolo Paroni iz Italije ob korepeticijah Leonore Ribeire Peniche Rose iz Portugalske. Umetniško vodstvo celotnega izpopolnjevanja je zaupano violinistoma Igorju Kuretu in Enzu Porti. Pouk poteka v italijanščini, angleščini, francoščini, nemščini, slovenščini in hrvaščini. Ob rednih vsakodnevnih vajah pa se mladi instrumentalisti lahko udeležujejo tudi tečajev italijanščine, raznih vodenih izletov po bližnjih krajih dežele in se srečajo z nekaterimi priznanimi osebnostmi iz glasbenega sveta. Organizator šole pripravlja tudi koncert docentov in ob zaključku srečanja štiri koncerte slušateljev (Venzona 29.7., grad Dobrovo v Goriških Brdih 30.7., Trst 31.7. in Čedad 1.8.).

Mednarodna poletna šola za mlade glasbenike združenja YEM in ESTA Italiana se bo nadaljevala 17. avgusta v Dolomitih v mestecu Borco di Codore, kjer bodo do 29. avgusta potekali tečajji violine, violončela, klavirja in tečajji za komorno in zborovsko glasbo in orkestralno igro. Pouk bo namenjen mladim od 6. do 12. leta starosti, vodili pa ga bodo nekateri priznani predavatelji iz Švice in Italije.

V torek, 3. avgusta, se bo mudila na Goriškem skupina slovenskih maturantov iz Argentine, da si ogleda našo pokrajino. Zvečer bo v Katoliškem domu v Gorici srečanje z goriškimi maturanti in drugo mladino. Vabljeni!

Naprošamo družine maturantov in sploh vse, ki bi želeli nuditi komu od naših rojakov iz Argentine prenočišče v noči med 3. in 4. avgustom, da javijo svojo pripravljenost na sedež SSO v Gorici, tel. 536455. Hvala.

Glasbeniki treh dežel v Fari

Fara ob Soči se je v zadnjih letih zelo uveljavila kot kulturni oziroma gasbeni center. Njihovo Kulturno-glasbeno društvo pod predsedstvom Bruna Spessota vodi kar dobro vpeljano glasbeno šolo. V poletnih mesecih pa so si organizatorji zamislili tečaj za komorno glasbo, ki poteka letos že tretjič. Ključ teh dobro organiziranih in uspešnih iniciativ je verjetno v izredni delavnosti domačinov in v zglednem sodelovanju občinske uprave z gospodarstveniki, cerkvijo in kulturo.

Letošnji tečaj obiskuje kakih 30 študentov iz naše dežele, Slovenije in Koroške. Mentor tečaja je violinist prof. Žarko Hrvatič, z njim sodeluje še prof. H. Fister s celovškega konservatorija, violončelist Edi Majaron iz Ljubljane, Gian Carlo di Vacri s konservatorija V Castelfranco Veneto ter prof. Sijavuš Gadžijev iz Moskve. Poleg strokovnega znanja, ki ga bodo študenti tu pridobili, je gotovo važno tudi prijateljsko vzdušje, ki se je ustvarilo med mladimi glasbeniki.

Ob medsebojnem spoznavanju predstavnikov treh kultur se gotovo ustvarja podlaga za bolj svetlo bodočnost narodov »med Alpami in Jadranom«. To so bile v glavnem tudi misli domačega župana ob uradnem sprejemu udeležencev v lepih prostorih občinske palače. Ob tem pa se nam spet enkrat vsiljuje misel: ali ni predpogoj medsebojnega spoznavanja in spoštovanja v prvi vrsti spoznavanje jezika. Žal ta ideja na področju »Alpe-Jadran« le prepočasi dozoreva.

Najboljše skupine tečajnikov bodo te dni nastopile v različnih krajih naše dežele. Med njimi bo tudi klavirski trio Slovenskega centra za glasbeno vzgojo »Emil Komel« iz Gorice.

-n -n

Slavje sv. Mohorja in Fortunata v Ogleju

Na praznik zavetnikov sv. Mohorja in Fortunata se je oglejska bazilika napolnila z verniki in duhovniki. Ob 19. uri je bila somaševana maša. Somaševalo je pet škofov ter številni duhovniki, in sicer msgr. Battisti in pomožni škof Brollo iz Vidma, msgr. Corrà iz Pordenona, goriški nadškof msgr. Bommarco, kot gostitelj, in pa nadškof Francesco Marchisano iz Rima, ki je vodil somaševanje in imel homilijo. Škofa Bellomija je zastopal generalni vikar Regazzoni. Med mašo so bila berila v italijanščini, furlanščini in sloveščini. Verniki so prišli iz vseh škofij nekdanjega patriarhata in napolnili baziliko.

Po liturgiji v cerkvi je sledil ob 21. uri. Izvajali so Verdijevo mašo za pokojne (Messa da Requiem). Pri maši so peli solisti, igral pa je simfonični orkester Ljubljanske televizije pod vodstvom Antona Nanuta, pel pa pevski zbor Consortium musicum, ki ga je dirigiral Mirko Cuderman.

Mavhinje - Zgonik

V ponedeljek, 12. t.m., smo z obema župnijama poromali na Sv. Višarje. Pridružili so se nam tudi nekateri romarji iz šempolajske župnije. Lepo, sončno in obetavno jutro nas je navdalo še z večjim veseljem, ker smo po štirih letih ponovno poromali na Sv. Višarje. Z žičnico smo se v nekaj minutah povzpeli na vrh, kjer so nas pozdravili višarski zvonovi. Ob 11.00 je naš župnik pristopil k oltarju in začel sv. daritev. Pri tej smo sodelovali s petjem, lepim doživetjem in prejemom zakramentov. Počastili smo višarsko Kraljico, molili za mir med narodi in se ji priporočili v varstvo. Nato smo se odpočili v lepi sončni naravi, kupili spominke ali pisali pozdrave. Pred tretjo uro smo zapustili svetišče. Dokler smo bili pri višarski Kraljici je bilo sončno, nato pa nas je v dolini zajela oblačnost in deževno vreme. To pa je motilo naš izlet na Belopeška jezera. Zato smo se ob povratku domov ustavili še v Huminu, kjer smo si ogledali stolno cerkev, obnovljeno po potresu.

Po kratkem oddihu in postanku ob poti, smo se zvečer zadovoljni in veseli vrnili domov z lepimi doživetji, ker smo v skupnosti preživeli lep romarski in izletniški dan. Sklenili smo, da se še kdaj skupno srečamo in še kam potujemo.

JM

Rupa

Po težki bolezni nas je zapustil veren in zaveden mož Janez Pavletič. V torek, 13.7.93, smo ga pospremili na njegovi zadnji poti na domače pokopališče.

Pokojni Janez se je rodil 27.1.1911 v Rupi. Bil je tretji od sedmih otrok Karla in Jožefe. Prva otroška leta je preživel v Rupi. Med 1. svetovno vojno je s starši odšel v begunstvo na Štajersko. Že mlad je pomagal očetu, ki je bil po poklicu čevljar. Nato se je zaposlil v livarni Safog. Poročil se je s Heleno Cijan, ki je ob rojstvu dvojčkov umrla, nato sta mu umrla še otroka. Kasneje se je poročil s Helenino sestro Gizelo. Skupaj sta imela hčerko Almo. Sreča pa mu ni bila naklonjena, saj mu je leta 1964 umrla tudi druga žena.

Pokojni je bil mož trdne vere, poln zaupanja v božjo previdnost in je vdano prenašal vse preizkušnje. Kljub vsemu pa je bil vedno vesten pevec, saj je že kot mlad fant hodil na Mirenski Grad. Leta 1934 je ustanovil MePZ Rupa-Peč, nato je vodil mladinski zbor v Sovodnjah in pomagal kot organist v Opatjem selu. Tudi v Gabrjah in na Vrhu je bil dolgo časa organist.

Prejel je priznanje občinske upra-

ve v Sovodnjah za dolgoletno zborovsko delovanje ter drugo priznanje kot ustanovitelj zbora. Za vso njegovo skrb in dobroto, ki jo je imel za družino, cerkev in narod, naj mu bo Bog dobroten plačnik. Hčerki in sorodnikom izreka zbor Rupa-Peč globoko sožalje.

V soboto, 3. julija, je bil blagoslovljen novi križ na Kuclju (1239 metrov) nad Ajdovščino ob lepi udeležbi ljubiteljev planin in zastopnikov planijskega društva, ki obhaja letos 90 let obstoja. Pridite, če ne prej, vsako leto na prvo soboto meseca julija ob 10. uri na Kucelj in potem v Kočo na Čavnu.

DAROVI

Za barvna okna v Bazovici: N.N. 50.000, N.N. 20.000, N.N. 50.000, N.N. 50.000; v spomin Rudolfa Marc: žena Zdenka 50.000, sestra in nečakinja Magda 100.000, nečakinja Marta 50.000; ob krstu Veronike Zgubin 30.000; N.N. 60.000; Ravalico-Bonavia 20.000 lir.

Za cerkev sv. Cirila in Metoda na Padričah: Lidja Kralj 10.000; Marija Vardjanova 20.000; Belli 10.000; N.N. 5.000 lir.

Za cerkev sv. Roka v Gropadi: Marta Murlotova 10.000; v spomin Emila, žena Danica 40.000; Kristina Kalc v spomin sina Karla 50.000 lir.

Ob smrti očeta Janeza Pavletič daruje hčerka z družino za cerkev v Rupi in za MPZ Rupa-Peč po 100.000 lir (skupaj 200.000 lir).

Za SGS: N.N. Vrh 100.000 lir.

Za društvo Jadro: Zora Devetak iz Tržiča 20.000; druž. Elvira Devetak iz Ronk v spomin na pok. Rozino in Franca Metilli 50.000 lir.

Za Slov. misijonarje: za prejeta milost na priprošnje božjega služabnika Lojzeta Grozdeta 200.000 lir.

Za proseško cerkev: v spomin na Karla Starc daruje Kristina Maganja 50.000; v isti namen Ivo in Nadja Jevnikar 50.000 lir.

Za slov. Karitas: v spomin pok. Hermenegilda Podveršič, cerkveni pevski zbor pri Subidi 100.000; E.B. v zahvalo 100.000 lir.

V spomin na pok. očeta Hermenegilda Podveršiča: darujejo njegovi sinovi 1.200.000 za cerkev v Števerjanu, Gradnem in Sv. Ivana v Gorici; 100.000 za cerkveni zbor v Števerjanu in 100.000 za zbor »M. Filej«; za osebe, ki sestavljajo stolpce darov 10.000 (skupaj 1.410.000 lir).

Za nakup novega mašnega plašča za cerkev sv. Cirila in Metoda na Padričah: N.N. 300.000 lir.

Za Katol. glas: Matilda Munih, Francija 36.000 lir.

Za obnovo cerkve v Zgoniku: ob spominu na 100-letnico rojstva očeta Franca Paropata daruje druž. Skupek 100.000 lir.

Za misijone: namesto cvetja na grob pok. prijateljem, N.N. Cervolje 50.000 lir.

Za cerkev v Mačkoljah: ob svoji srebrni poroki Franco in Matilda Odoni 200.000; ob priliki svoje srebrne poroke Zorko in Anica 100.000; ob srebrni poroki svoje hčere, mama Slava 50.000; Francka 70.000; Jožefa Slavec 100.000 lir.

Za Slovensko Karitas in operacijo mladega Mitje: ob okrogli življenjski obletnici neimenovana oseba iz Mačkolj 200.000 lir.

»Slovinci se ne strinjamo!«

Slovinci se ne strinjajo z obstoječo situacijo. Namen sredine manifestacije pred tržaško občinsko palačo je to dejstvo jasno in glasno dokazati. Tako se ja na tiskovni konferenci Slovenske skupnosti izrazil njen deželni tajnik Ivo Jevnikar. Tiskovna konferenca je bila ponedeljek, 19. t. m., na strankinem sedežu v ul. Machiavelli v Trstu. Na njej so predstavili spomenico SSK, ki obravnava nekaj najbolj perečih problemov naše manjšine (globalni zaščitni zakon, slovenska televizija, z jamčeno zastopstvo in pogajanja med Slovenijo in Italijo). Spomenico so že izročili slovenskemu zunanjemu ministru Peterletu, v prihodnjih dneh pa jo bodo razposlali na vse mednarodne organe (spomenica je bila prevedena tudi v angleščino).

Manifestacija, ki se je medtem že odvijala v sredo in o kateri bomo obširneje poročali v prihodnji številki, pa je bila organizirana zaradi odločitve tržaške občinske uprave, da iz novega pravilnika za krajevne sosvete črta člen, ki določa pravico do rabe slovenščine. O tem vprašanju je govoril pokrajinski tajnik SSK za Tržaško Martin Breclj. Ta pravica pa ni bila pravzaprav nikoli v celoti upoštevana, v zadnjih časih pa se dogajajo nezastlišane stvari. Zato so se pri SSK odločili za manifestacijo, ki pa ne bo strankarskega značaja, saj je odprta vsem. Nekateri rajonski svetovalci so jo že podprli in začeli tudi z akcijo zbiranja podpisov, z manifestacijo pa se popolnoma strinjajo tudi Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Stranka komunistične prenovne in društvo Edinost.

»Božji vitez na slovenski zemlji«

V soboto, 17. t. m., se je v župnijski cerkvi na Repentabru odvijala odrska lepljenka o škofu in narodnem buditelju Antonu Martinu Slomšku Božji vitez na slovenski zemlji. Lepljenko so ponovili naslednji dan, to je v nedeljo, 18. julija. Delo je napisal in režiral Aleksij Pregarc, ki je tudi sam v njem nastopil v vlogi Jakoba Prašnikarja, duhovnika, ki je bil nekakšen »duhovni oče« škofa Slomška.

Občinstvo je prisostvovalo izseku iz življenja Antona Martina Slomška, izseku, ki je hotel biti priča o Slomškovi neomajni zvestobi geslu »Bogu otroci, domovini sinovi, mi komur hlapci!«, torej zvestobi krščanstvu in narodu. Prikazano je bilo torej škofovo prizadevanje, da bi njegovi slovenski verniki ohranili in utrdili tako narodno zavest kakor tudi vero in zvestobo krščanskim etičnim načelom, saj eno brez drugega ni mogoče. Ta drža je seveda prišla do izraza v dialogih med Slomškom (Markom Kosmačem) in Prašnikarjem (Aleksijem Pregarcem) ter celjskim opatom Matijo Voduškom (Dragom Gorupom) in v škofovih pogovorih s prijateljem duhovnikom Mihaelom Stojanom (Adrijanom Rustjo) in z odličnjakinjo v nedeljski šoli Nežico, vlogo katere sta igrali v soboto Maša Pregarc, v nedeljo pa Tanja Pečar.

Številni udeleženci tako sobotne kot nedeljske predstave so izvedbo nagradili s toplim aplavzom. Pregarc

čeva lepljenka je torej doživela uspeh, ki bo tudi spodbuda za Slovensko prosveto, da ponovno zaživi tradicija poletnih predstav na Repentabru. Omeniti je treba namreč, da je lepljenka o Slomšku bila v okviru — po sedemnajstih letih odsotnosti — reprize nekoč običajnih poletnih srečanj Slovenske prosvete, srečanj, ki so se odvijala na repentabriskem griču.

Ivan Žerjal

Cirilmetodova nedelja na Vejni

Da ne pozabimo na svoje verske in narodne korenine, nas dr. Angel Kosmač po Cirilmetodovi nedelji vsako leto vabi na Vejno, k njima posvečenemu oltarju. Pridruži se mu tudi ekumenski duhovnik dr. Jože Markuža. Vabi nas še posebej zato, da se nam duša osveži ob milostnem trenutku srečanja z novomašnikom, letošnjim g. Alešem Rupnikom iz Idrije.

K sreči se je slovesnosti udeležila predsednica SSO Marija Ferletič in v barvitom nagovoru podčrtala veselje nas vseh za pogumno izbiro mladega duhovnika na velikodušno pot v Kristusov vinograd.

Kot je to storila na prvi praznik 5. julija ob oltarju naših zavetnikov, je tudi to nedeljo, 11. julija, obnovila zgodovinski pomen slovanskih blagovestnikov ne samo za nas, temveč za vso krščansko Evropo. Preko izzirov časa nas epohalna dediščina svetih bratov vseskozi utrjuje v prepričanju, da je na svetu važnih samo dvoje stvari: spoznavanje Boga in, preko vseh meja, živeti v bratski ljubezni.

Ob strani novomašnika sta bila še zlatomašnik g. Franc Švara, župnik v Šempolaju, ter g. Marij Gerdol, vodja pastoralnega središča v Trstu. Obema je govornica naslovila iskrene čestitke, skavtinje pa so vsem trem poklonile šopek cvetja.

Upravičeno smo pričakovali, kaj nam bo novomašnik povedal. In res, že v glasu je bilo razbrati, da nam želi posredovati delček tistega slavnostnega vzdušja, ki ga je navdajalo ob posvečenju v Ljubljani. »Slovanska apostola,« je med drugim dejal, »sta nam poleg kulture zapustila tudi novo življenjsko oceno. Spoznavanje te drugačne dimenzije je za nas pomembno, če si hočemo privoščiti življenje brez Boga. Naše poslanstvo je biti pričevalci veselega oznanila ne le z besedo, temveč tudi z življenjem.«

Po maši se je vedno zvesti zastavonoša uvrstil v sprevod pred slavljenca, skavte in narodne noše in vsa množica je krenila v spodnji del cerkve k oltarju svetih bratov. Tu se je odvijalo še zaključno slavlje. Zlatomašnik je v preprostih besedah vnesel aktualno krizo vrednot, ki bohotno poganja na vseh ravneh. Toda edini gospodar zgodovine je Bog, zato so naši strahovi neutemeljeni. Med razdeljevanjem spominskih podob je zbor neutrudno prepeval in upamo, da si je po tolikem naporu zaslužil pošteno okrepčilo.

F.V.

Čestitke

Naša organistka Eva Declava je v petek, 16. julija, na tržaški univerzi doktorirala iz biologije z oceno 110 s pohvalo. Novopečeni doktorici svetovanski cerkveni pevski zbor iskreno čestita in želi, da bi dosegla še mnogo lepih uspehov v življenju.

Draga '93 v znamenju manjšinske problematike

Najzanimivejša tema letošnje Drage bo verjetno okrogla miza Biti manjšinec danes, ki se bo odvijala v soboto, 4. septembra, in na kateri bodo nastopili Miran Košuta in Mario Ravalico iz Trsta ter Milan Gregorič in Amalia Petronio iz Kopra. Tako se je na tiskovni konferenci, ki je bila v torek, 13. julija, na sedežu Društva slovenskih izobražencev, izrazil predsednik DSI Sergij Pahor. Sicer bo Draga potekala po ustaljenem tiru: v petek, 3. septembra, bo Drago otvorilo predavanje znanega slovenskega kulturnega delavca iz Pariza, Evgena Bavčarja, Pariški pogled na Slovenijo; nedeljsko jutro, 5. septembra, pa bo kot običajno posvečeno verski tematiki, saj bo teolog dr. Vinko Potočnik govoril na temo Zakaj ostajam kristjan. V nedeljo popoldne pa bo Drago sklenil inž. Igor Senčar s predavanjem Družba in mit.

V čem se je Draga spremenila? Na to vprašanje je Sergij Pahor odgovoril, da je težko iti iz starih tirov. Draga se je v preteklosti posvečala splošnim slovenskim temam, bila je resonančna škatla za vse tiste, ki niso mislili »enoumno«. Kljub temu je treba iti v korak s časom. V tem smislu je treba tolmačiti tudi letošnjo okroglo mizo o manjšinah. Vendar se Draga tudi noče zapirati v manjšinsko problematiko, saj bi v tem primeru postala provincialna, kar bi ji bilo v škodo. Draga mora biti splošna, ohraniti mora tisto zanimanje za splošne teme o slovenski stvarnosti.

Na torkovi tiskovni konferenci je bil govor tudi o Dragi mladih. Slednjo je predstavila Breda Susič. Draga mladih se po konceptu v marsičem približuje Dragi »starejših«, vendar jo od slednje loči nekaj značilnosti: vsako leto je organizacija zaupana drugi skupini (letos je to združenje katoliških študentov AMOS iz Maribora), poleg predavanj so na sporedu tudi razvedrilne točke (npr. gledališke igre in koncerti), predvsem pa mladi prebijejo teh nekaj dni skupaj.

Letošnja Draga mladih bo potekala neposredno pred začetkom tradicionalne Drage, in sicer od 2. do 4. septembra. Potekala bo pod geslom Šola tretjega tisočletja. Predavala bosta g. Tone Levstek (na temo Vpliv družbenih občil na zavest sodobnega človeka) in prof. Miha Tišler (na temo Avtonomnost in univerzalnost univerze). Na sporedu bo tudi okrogla miza o razmerju med vzgojo in izobraževanjem ter o težavah v slovenskem vzgojno-izobraževalnem sistemu. Gostje okrogle mize bodo prof. Angelca Žerovnik, prof. Marta Ivašič Kodrič in prof. Alenka Šverc.

Ivan Žerjal

Sv. Marija Magdalena

V nedeljo, 25. julija, obhaja bazovska župnija svoje opasilo, praznik svoje zavetnice sv. Marije Magdalene. V župnijskem arhivu imamo spominsko knjigo, ki priča, da so si Bazovci, Gropajci, Padričarji in Lipica izbrali sv. zavetnico sv. Marijo Magdaleno že leta 1336, ko je škof Pace da Vedano posvetil prvo cerkveno zavetnico sv. M. Magdaleni.

V četrtek, 22. julija, so se otroci kolonije SLOKADA v Dragi pridružili vaščanom in lepo sodelovali pri sv. maši. V nedeljo bo slovesna sv. maša ob 10.30.

Vandalsko dejanje na mačkoljanskem pokopališču

Prejšnji teden so v noči od ponedeljka na torek neznanca vlomili na pokopališče v Mačkoljah, poškodovali pet nagrobnikov in prerzgali verigo spomenika padlim. Poškovanji nagrobniki pripadajo grobovom treh družin Smotlak (po domače Pedonovi, Kovačevi in Čečičevi), družine Štefančič in duhovnika Avguščina Zlobca. Dejanje je odkrila gospa Olga Stojkovič, ko je v torek zjutraj šla na pokopališče, da bi pomolila za rajne.

O dogodku, ki je sprožil val ogorčenih obsodb, teče preiskava s strani organov javne varnosti. Že v preteklosti pa je mačkoljansko pokopališče doživelo podobne »akcije«, katerih storilci so do danes ostali neznan. Po mnenju župnika g. Žarka Škerlja je treba tu izključiti politični ekstremizem. Veliko bolj verjetno je, da je to delo navadnih vandalov ali narkomanov, o katerih se govori, da zahajajo ponoči v vas.

Nacionalistična nestrpnost na avtobusu

V četrtek, 15. t. m., se je na avtobusu št. 46 pripetil hud primer protislovenske nestrpnosti. Starejša Slovenka je mladega šoferja avtobusa prosila za informacijo, ta pa ji je — namesto, da bi ji po svoji dolžnosti posredoval zaželjene podatke — zabrusil, da smo v Italiji in da se mora torej govoriti v italijanščini. Piletina gospa pa se ni pustila ustraševati in mu je seveda odvrnila, da imamo tu sveto pravico govoriti v slovenščini. Tedaj se je šofer pomiril in incident se je zaključil. Ni pa mogoče iti mimo dejstva, da je v naših krajih protislovensko vzdušje v porastu. Nova pokrajinska uprava in zadnje poteze že propadle tržaške občinske uprave to potrjujejo.

Tiskovno poročilo

V četrtek, 15. t. m., se je na svoji redni tedenski seji sestal pokrajinski izvršni odbor Slovenske skupnosti za Tržaško. Poglobil je vprašanje novega pravilnika za rajonske sosvete v tržaški občini, ki odpravlja že priznane pravice slovenske manjšine v Italiji. To je ponovno kričoč primer kratenja naših že pridobljenih pravic. Zato izvršni odbor v celoti podpira stališče pokrajinskega tajništva SSK v zvezi s tem problemom. Odbor je tudi proučil korake in pobude, ki jih misli stranka iz protesta proti krivičnemu ravnanju tržaške občine v prihodnjih dneh izpeljati.

Izvršni odbor je z zadovoljstvom sprejel poročilo v zvezi z obiskom deželnega vodstva stranke pri slovenskem zunanjem ministrstvu in odločitve slednjega, da se na pobudo SSK naše vprašanje internacionalizira.

Odbor izraža začudenje, da nekatere slovenske organizacije in stranke, ki zbirajo slovenske glasove in ki imajo slovenske izvoljene predstavnike — tudi na najvišji ravni — niso pristopile k rekurzu proti krivični razporeditvi volilnih okrožij za tržaško pokrajino, ki odvzema okoliškim občinam in Slovincem nasploh njihovo dejansko težo.

Nazadnje izvršni odbor SSK pričakuje tudi, da se bodo nekatere organizacije naše manjšine ravno tako zavzele za slovensko televizijo v Italiji, kot so se pred kratkim zavzele za televizije drugih manjšin v tujini.

Kolonija v Dragi

6. julija je v lepi vasi Dragi v dolinski občini spet zaživelo. V kolonijo, ki jo organizira karitativno društvo SLOKAD vse od leta 1948, je prispelo nad petdeset otrok s Tržaškega, Goriškega in Brd ter lepo število otrok celo iz Izole, ki so se prav lepo vključili v novo okolje.

Za dobro počutje in varstvo otrok skrbi osebje, ki s svojo strokovnostjo in vestnostjo opravlja odlično delo.

Za dolgočasje v koloniji res ni prostora, saj so dnevni programi skoraj natrpni. Tako gredo otroci trikrat v tednu na kopanje z avtobusom, ki ga imajo na razpolago. V slučaju slabega vremena pa se peljejo na daljši izlet ali ekskurzijo. Seveda ne manjka iger in sprehodov, pa tudi mnogih lepih ročnih del in spretnosti so se otroci naučili v koloniji.

Res lepo in zanimivo je bilo v mirarskem gradu in parku, na Vejni, v Briščkih, kjer so si otroci poleg jame ogledali tudi veliko kmetijo in kamnoseško delavnico Pavla Hrovatina.

Prejšnjo nedeljo je kolonija gostila znanega čarodeja Mirka Žerjale iz Ljubljane, ki je s svojim »čaranjem« osvojil ne samo otroke, ampak tudi njihove starše in mnoge prisotne prijatelje.

Tudi zadnji teden bo v koloniji v Dragi program še kar bogat, saj bodo 22. t. m. ob 20.30 otroci sodelovali pri maši v Bazovici, ob priliki vaškega praznika sv. Marije Magdalene; seveda bodo šli na kopanje, če bo vreme naklonjeno. V petek pa jih čaka daljši izlet na Matajur, v Landarsko jamo in na Staro Goro. V nedeljo, 27. julija, pa bo popoldne zaključna prireditev, nakar se bodo velika železna vrata na prostornem dvorišču zaprla v upanju, da bo prihodnje leto kolonija v Dragi spet zaživela v vsem svojem veselju in poslanstvu kot doslej.

Ondina Pečar

Sv. birma v Bazovici

Po dveh letih priprave birmancev in staršev je 25 mladih članov župnije sv. Marije Magdalene in sv. Tomaža apostola prejelo sv. birmo v bazovski cerkvi, ki je postala premajhna za vse udeležence. Pridružilo se jim je še 6 mladih iz župnije Sv. Križa.

V čem je obstajala priprava? Dve leti od oktobra do junija so se mladi srečevali v Slomškovem domu in razmišljali o zakramentu, ki birmancem podeli Sv. Duha, da bi mogli kot zreli kristjani živeti in pričevati za božje kraljestvo. Tudi starši so imeli 8-krat priliko, da so se poglobljali v odgovorno poslanstvo prvih in glavnih vzgojiteljev otrok. Na srečanjih so starši in botri poslušali in se pogovarjali z odličnimi duhovniki iz Slovenije, od Kopra, Dekanov do Šempetra pri Novi Gorici. Dva dneva pred birmo so birmanci preživeli v Dragi pod vodstvom p. Lojzeta Marklja. Slovesnost podeljevanja sv. birme je bila v bazovski cerkvi 4. julija. G. škof je v imenu staršev in župnije podelil prvoobhajancem in birmancem lepe spomine, ki naj bi v družini bili klic k zvestobi sv. zakramentu.

Zadnja vest

Izginile so slovenske table v Bazovici, na Padričah, v Trebčah in pri Banih. Več prihodnjič.

Poslednje slovo od prvega števerjanskega župana

Hermenegild Podveršič v času županovanja v družbi občinskega zbora

Po 91 letih se je izteklo življenje Hermenegilda Podveršiča, ki so ga znanci in prijatelji klicali kar po domače Gildo. Rodil se je v Dol. Cerovem 18.2.1902 v številni družini in v takih časih, ki se nam danes zdijo tako daleč. Mladost je preživel prav tam, čeprav so izbruh 1. svetovne vojne, ki je vihrala tudi v naših krajih, in seveda življenjske in materialne okoliščine Gildotu onemogočile, kar bi mi dandanes imenovali brezskrbno mladostno življenje.

Leta 1924 se je poročil s Števerjanko Heleno Rožič in tako prišel kmetovat na nevestino posestvo. Večkrat se je tudi na stara leta spominjal, kako je bilo življenje takrat težko. Kljub temu je bil Gildo vreden trdega in težkega dela, tako da si je z garanjem prislužil in priboril bodočnost zase in za svojo družino. Svoje tri sinove je zaradi tega vedno vzgajal v trdem delu in tudi v narodnem duhu, ki ga je Gildo globoko čutil. Svoje ideale je vedno branil, čeprav ni prenesel krivic in je zaradi tega popustil in se umaknil.

To mu ni bilo težko, saj absolutno ni bil egoist in ni mu bilo za osebni interes, kakor se dandanes na žalost v politiki dogaja. Vneto se je zavzemal za skupno blaginjo in večkrat je moral zaradi tega zanemariti tudi družinske skrbi. Vselej pa se je izkazal pristnega in poštenega Slovenca.

Ob izvolitvi za župana leta 1954 se je posvetil svoji vasi Števerjan in se potrudil, da bi res v težki povojni dobi občina zaživela in delovala v korist vaščanov. Po treh mandatnih dobah se je leta 1965 z uvidevnostjo umaknil v zasebno življenje v upanju in prepričanju, da je po svojih močeh pripomogel za napredek slovenske podjetne vasi.

Nikoli pa ni minila njegova vnetost in zanimanje za politično dogajanje slovenske stvarnosti tu v Italiji in tudi v matični domovini, kjer živi njegov starejši sin.

Zadnja leta svojega življenja je njegova še tako trdna in možata osebnost potrebovala bližine in pomoči sorodnikov. Čeprav je težko zapustil Števerjan, se je v zadnjih letih preselil k mlajšemu sinu Francu v Gorico, dokler ga ni pred dobrim

mesecem in pol bolezen priklenila na posteljo v bolnišnici. Vsekakor pa ni popustil do zadnjega in je še ob zadnjih volitvah spraševal po novicah in pojasnilih ter se vneto zanimal za njihov izid.

Z duhom in mislijo pa se je vedno vračal na svoj stari dom in se s hvaležnostjo spominjal na minula praznika, ki ju je pripravila stranka Slovenske skupnosti, kateri je pripadal, ob njegovi 80-letnici in 90-letnici. Tudi svoja odličja in priznanja je vselej s ponosom razkazoval.

Brez pomisleka lahko rečemo, da je bil Gildo pristen vaški veljak. Ni imel mnogo zapletenih idealov, le v nekatere enostavne in globoke je verjel, toda v teh je vztrajal od začetka pa do konca svojega plodnega življenja.

***

V petek, 16. julija, so se v Števerjanu zbrali številni Brici s tostran in onstran državne meje. Prišli so tudi prijatelji iz cele Goriške in tudi iz Tržaške, da pospremijo pok. Hermenegilda Podveršiča na njegovi zadnji poti v domačo cerkev in na pokopališče.

Na predvečer pogreba so se na sedežu Slovenske skupnosti v Števerjanu zbrali odbor in somišljeniki na žalno sejo v počastitev pokojnega dolgoletnega župana. Uvodne misli sta izrekla tajnik in predsednik števerjanske sekcije, Dominik Humar in Ivan Vogrič. O liku pokojnika pa je spregovoril Ciril Terpin, njegov dolgoletni sodelavec v upravljanju občine.

Mašo zadušnico je vodil msgr. Franc Močnik zaradi bolezni g. župnika Antona Lazarja; z njim je sodelovalo še osem duhovnikov, med njimi župnik iz Kojškega Šavel Adolf, ki se je ob koncu maše zahvalil pokojnemu za njegovo velikodušnost do cerkve v Dolenjem Cerovem: kupil je namreč veliki zvon za tamkajšnje cerkev.

Ob prihodu krste v cerkev je pokojnemu zapel zbor Briški grič, v cerkvi je pel domači cerkveni pevski zbor. Na pokopališču ob odprtem grobu so se od pokojnika poslovili števerjanski župan Ivan Humar, predsednik SSK Marjan Terpin in

Marija Ferletič v imenu SSO. Domači pevski zbor je zapel dve žalostinki pod vodstvom Hermana Sreberničiča, prav tako moški zbor Mirko Filej pod taktirko Zdravka Klanjščka.

Hermenegild Podveršič je bil mož iz enega kova, pošten in veren, kot je poudaril msgr. Močnik v cerkvi. Pred smrtjo je duhovniku priznal: Molim, kot me je naučila mama.

Naj v miru počiva v svoji briški zemlji, njegova duša pa naj se veseli v Bogu.

ZAHVALA

V ponedeljek, 5. julija, je v hudi prometni nesreči preminil naš dragi

Pausič Tristan

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili k zadnjemu počitku, gg. duhovnikom za pogrebne obrede, sanitarnemu direktorju civilne bolnice v Gorici, sorodnikom in prijateljem ter darovalcem cvetja in darovalcem v dobre namene.

Žalujoča družina Pausič
Gorica, 22. julija 1993

ZAHVALA

Sinovi in vnuki z družinami se ob smrti očeta in starega očeta

Hermenegilda Podveršiča

iskreno zahvaljujemo msgr. Francu Močniku za krščansko tolažbo pokojniku v času bolezni, vsem drugim duhovnikom s te in druge strani meje za udeležbo na pogrebu in somaševanje, domačemu cerkvenemu pevskemu zboru in zborovodji Zdravku Klanjščku, govornikom: županu Ivanu Humarju, pokrajinskemu tajniku SSK Marjanu Terpinu, predsednici Sveta slovenskih organizacij Mariji Ferletič, števerjanski sekciji SSK za organizacijo pogreba, predsedniku SKD in zunanjemu ministru Republike Slovenije Lojzetu Peterletu in generalnemu tajniku SKD Ediju Staniču za izraženo sožalje, vsem darovalcem cvetja, vsem udeležencem pogreba in vsem, ki so z nami sočustvovali.

Števerjan, Gorica, Gradno, Dol. Cerovo

Svoji

Za kratek čas

BRANKO

KRIŽANKA

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10				11	12			
13			14					15
16			17				18	
		19				20		
21	22				23			
	24				25			26
27				28				
29			30					31
32			33				34	
		35				36		
37					38			

VODORAVNO: 1) močno čustvo, sla 6) oznaka za prostor na začetku ali koncu njive 10) Športno društvo iz Zgonika 11) pisec, ustvarjalec 13) severni jelen 14) priprava za dolbljenje 15) polovica pese 16) latinski veznik 17) borišče v cirkusu, poletno gledališče 18) preprosto orožje 19) kamen, tudi roman Toneta Svetine 20) čut za spodobnost, obzirnost, olika 21) videz, podoba, zunanje lice 23) Prešernov rojstni kraj 24) tisoč kilogramov 25) trojica, skupina treh glasov, ki se zagrajo na en mah 27) veliko kenijsko jezero 28) slikovit kraj v Slovenski Istri 29) ime filmske igralkice Gardner 30) plačilno sredstvo 31) avtomobilski znak Ravne 32) veznik 33) krajše besedilo, ki daje pojasnilo, informacijo o določeni stvari 34) pekoča povrtnina 35) priprava za zidanje, opeka 36) del kuhinjske opreme 37) prometnica, teater mnogih prometnih nesreč 38) priprava, naprava, stroj.

NAVPIČNO: 1) velika kuhinjska posoda 2) čebelji samec 3) naslov etiopskih poglavarjev 4) visoka igralna karta, vrhunski športnik 5) nadarjenost, bistroumnost 6) slovenska operna pevka (Ondina) 7) živalski vrt 8) ploskovna me-

ra 9) učinek 12) žila dovodnica 14) vasiča v Beneški Sloveniji, prav na meji s Slovenijo 15) dragocen vrč, za nagrado pri tekmah 17) grška boginja modrosti 18) velika vodna ptica z zelo dolgim vitkim vratom 19) vez 20) rojstni kraj Karla Marxa 22) igra na srečo z velikim tveganjem 23) reka v Bosni z zanimivimi kanjoni 25) kratka ženska obleka, tudi naslov filma 26) najvišja gora v Armeniji 27) bebec, zabitnež 28) spriemek snega 30) krajši naziv za umetniško smer, ki zahteva nebrzdano domišljijo, hoteno preprostost in umetniško svobodo 31) okrajšano žensko ime 33) sukanec 34) grški kralj, ki je leta 279 pr. Kr. drago plačal zmago nad Rimljani 35) dva predloga, sičnika 36) primorska rečenica.

REŠITVE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

ANAGRAM V STAVKU: Leto odmrznitve

ANAGRAM V STAVKU: Kres v pristanu

TULCI: 1) Kavarna 2) jokanje 3) Jetrnik 4) katedra 5) gradivo 6) Evterpa 7) trobilo 8) vitriol 9) kravata

NEKROPOLA

Radio Trst A

Poročila: ob 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00.

Spored od 25. do 31. julija 1993

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder: »Stekleni oreh«. 11.00 Vladimir Jurc-Boris Kobal: »Lahko noč, gospod...« 11.45 Vera in naš čas. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Mala scena: »Ob srebrni reki«. 15.30 Z naših prirediteljev. 17.00 Carlo Goldoni: »Dobrohotni godrnjač«.

Ponedeljek: 8.10 Četrtna srečanja: dr. Kazimir Humar. 9.15 Otroški knjižni sejem. 9.35 Musical. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«. 12.00 Po južno-ameriških vrhovih. 12.40 Slovenski zbori. Mešani zbor Akord 84 vodi Jože Fürst. 13.30 Znaš ta zadnjo? 13.45 Poletne melodije. 14.10 Filmi na ekranih. 15.00 Poletni mozaik. 17.10 Klasični album: teden Sergeja Prokofjeva.

Torek: 8.10 Tihotapstvo, ropi, krivolovi in druga hudodelstva ob meji. 9.15 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele. 9.35 Glasbene novosti. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«. 12.00 Fokus. 12.20 Made in Italy. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Na počitnice. 15.00 Poletni mozaik. 17.10 Klasični album. 18.00 Vladimir Jurc-Boris Kobal: »Lahko noč, gospod...«

Sreda: 8.10 Duh časa in čar odra v spominih Jožeta Babiča. 9.15 Dermoflash. 10.10 Koncert v gledališču Miela v Trstu. 11.30 Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«. 12.40 Slovenski okteti. Oktet Jelovica; umetniški vodja Tomaž Tozon. 13.30 Za smeh in dobro voljo. 13.45 Narodnozabavna glasba. 14.10 Bardo '92. 15.00 Poletni mozaik. 17.10 Klasični album. 18.00 Moja srečanja z ljudmi v stiski.

Četrtek: 8.10 Duh časa in čar odra v spominih Jožeta Babiča. 9.15 Muzeji v naši deželi. 10.10 Koncert v Avditoriju v Portorožu. 11.30 Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«. 12.00 Vojna je obrt, kruta in egoistična. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Filmska srečanja. 15.00 Poletni mozaik. 17.10 Klasični album.

Petek: 8.10 Duh časa in čar odra v spominih Jožeta Babiča. 9.15 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«. 12.00 Razglednice iz Srednje Amerike. 12.40 Zborovska glasba iz našega arhiva. 13.20 Števerjan '93. 14.10 Na počitnice, nato: Made in Italy. 15.00 Poletni mozaik.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki (ponovitev). 8.40 Slovenska lahka glasba. 9.15 Otroški kotiček. 9.35 Poletne melodije. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«. 12.00 Za črte, za bogove nad oblaki. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Z naših prirediteljev (ponovitev). 15.30 Živeti zdravo. 16.00 Bile so stezice... 16.15 Glasba za vse okuse. 17.10 Klasični album. 18.00 Mala scena: »Ob srebrni reki«.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:
Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga - Cooperativa:
Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta, 18 - Gorica - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici

Letna naročnina: Italija 50.000
inozemstvo 70.000
zračna pošta 95.000

Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 1000 lir, k temu dodati 19% IVA

ZAHVALA

12. julija nas je zapustil dragi

Janez Pavletič

Iz srca se zahvaljujemo duhovnikom, cerkvenemu pevskemu zboru, sorodnikom, številnim prijateljem in znancem. Posebna zahvala darovalcem cvetja, za dobre namene in vsem, ki so se ga spomnili v molitvi.

Hči z družino

Rupa, 22. julija 1993